

Viite: Vastaselitys asiassa Sankapalonsuon ympäristölupa. Vastaselityspyyntö 4.12.2018 Dnro 3439/1/18

Vastaselityksen antajat:

Suomen luonnonsuojeluliitto
Itälahdenkatu 22bA
00210 Helsinki
puh. +358 40 184 3636
sähköp. paivi.lundvall@sll.fi

Suomen luonnonsuojeluliiton Lapin piiri ry.
Kansankatu 8, 3 krs.
96100 Rovaniemi
puh. +358 40 823 2443
sähköp. lappi@sll.fi

Vastaselitys asiassa Sankapalonsuon ympäristölupa

Kiitämme mahdollisuudesta vastaselitykseen ja saamaamme lisääikaan 16.1.2019 asti.

Vaasan hallinto-oikeuden päätöksen 18.6.2018 mukaan Simojoen Natura-alueen luontoarvojen perusteella on hylätty ympäristölupa lohkon 1 ja 5 auma-alueen osalta. Päätös on oikeansuuntainen, mutta mielestämme se ei kuitenkaan ole riittävä. Hankkeen vaikutusten arviointi on puutteellinen ja vaatii kuten valituksestamme käy ilmi perusteellisen Natura-arvioinnin. Vaasan hallinto-oikeus myönsi esimerkiksi kirjojokikorentoselvityksen puutteet. Natura-arvioinnin kriteeri on EU-tuomioistuimen Vattimeri-päätöksen (C-127/02) linjan mukaisesti pienikin tieteellinen epäily. Ko. päätöksen mukaan suunnitelmat tai hankkeet on arvioitava asianmukaisesti sen kannalta, miten ne vaikuttavat alueen suojelutavoitteisiin, mikäli objektiivisten seikkojen perusteella ei ole poissuljettua, että ne vaikuttavat kyseiseen alueeseen merkittävästi joko erikseen tai yhdessä muiden suunnitelmien tai hankkeiden kanssa. Kun kyse on arviointivelvollisuuden tarveharkinnasta, kynnyksen tekemiseen on erittäin matala ja sen tekemättä jättämiseen on suhtauduttava hyvin tiukasti. Muussa tapauksessa mahdollisia vaikutuksia on mahdoton arvioida. EUTI:n oikeuskäytäntö asettaa erittäin tiukan velvoitteen arvioinnin tekemiselle, eikä tässä asiassa AVI tai hallinto-oikeus ole kyennyt perustelemaan sitä, miksi arviointia ei tarvita. Mainitussa Vattimeri-ratkaisussa todetaan myös, että kun suunnitelmasta tai hankkeesta kyseisen alueen koskemattomuudelle aiheutuvien haitallisten vaikutusten puuttuminen on epävarmaa, toimivaltaisen viranomaisen on kieltäydyttävä hyväksymästä sitä. Näin on silloin, kun ei ole olemassa mitään tieteelliseltä kannalta järkevää epäilyä tällaisten vaikutusten aiheutumatta jäämisestä. Näiden seikkojen arviointi ei ole mahdollista ilman suoritettua arviointia. Siten AVI:n ja hallinto-oikeuden päätökset eivät täytä luonnonsuojelulain – tulkittuna luontodirektiivin vaatimusten valossa – asettamia edellytyksiä hankkeen hyväksymiselle. Sama koskee vastineessa esitetty väitettä haitan pysyvyydestä tai peruuttamattomuudesta, joka voidaan muutoinkin kyseenalaistaa. Myös muunlaiset kuin ainoastaan pysyvät ja peruuttamattomat vaikutukset pitää ottaa päätöksenteossa huomioon, mikäli ne ovat alueen suojelutavoitteiden kannalta merkittäviä. Näitä seikkoja ei voi arvioida ilman LSL 65 §:n

mukaista vaikutusten arviointia.

Asia liittyy myös "erityisen luonnonmuodostuman" määritelmään. Jos Naturassa oleva lohi- ja meritaimenjoki ei ole sellainen, mikä sitten olisi?

Turvetuotanto vaikuttaa Simojoen vedenlaadun tilaan. ELY:n tutkimusten mukaan turvetuotantokenttien pidätysteho heikentyy ylivirtaaman aikaan ja talvella jäätyminen seurauksena. Vedenlaatu on hyvin riippuvaista vuoden sademäärästä seuraavasta valunnasta ja virtaamasta. Ylivirtaaman aikaan kiintoainetta, humusta ja niiden mukana ravinteita ja rautaa huuhtoutuu jokeen eniten ja niiden pitoisuudet vedessä kasvavat. Lisääntyneen humuksen vuoksi vesi samenee ja sen väriarvo kasvaa. Lisäksi kiintoainetta aiheuttaa kasaantuessaan joenpohjan liettymistä ja peittää mm. kunnostettuja kutusoraikkoja. Veden happamuudelle ylivirtaamalla on päinvastainen vaikutus: etenkin kevättulvassa huuhtoutuvat vedet ovat happamia ja näkyvät jokiveden pH:n tai puskurikyvyn alentumisena. Lohikalat ovat erityisen herkkiä veden happamuuden muutoksille. Simojoella huonoin vedenlaatu esiintyi Sankakoskella Tainijoen alapuolella sekä Kuivaskosken alapuolella ylivirtaaman aikaan. Tainijoen kautta purkautuu 80 ha turvetuotantoalueen kuivatusvedet. Kuivasjoen vesistöalueella on n. 170 ha turvetuotantoaluetta. (Lähde: file:///C:/Users/SII%20Lappi/Downloads/Simojoen_vedenlaadun_tila_2014.pdf).

Simojoen kalataloudelliseen elvytykseen on kohdennettu kansallisia ja kansainvälisiä varoja. Yhteispohjoismaisen Interreg-hankkeen (2015-18) kokonaisbudjetti oli yli 2 miljoonaa euroa. Hankkeen avulla on Simojoella mm. kunnostettu kutusoraikkoja sekä puhdistettu liettyneitä alueita. Uuden turvetuotantoalueen avaaminen vaikuttaa väistämättömästi hankkeen saavutuksien heikentymiseen kuormittamalla vesistöä mm. lisääntyneen kiintoaineen myötä. Vuosittainen 500 euron kalatalousmaksu vaikuttaa kunnostushankkeen budjettiin vertailtaessa merkitykseltömältä. Se ei millään tasolla korvaa kunnostukseen käytettyjä rahoja sekä tekee vaelluskalojen elvytyksen tavoitteet tyhjäksi.

Kunnioitavasti

Suomen luonnonsuojeluliitto

Päivi Lundvall
toiminnanjohtaja

Suomen luonnonsuojeluliiton Lapin piirin puolesta

puheenjohtaja Seppo Aikio   toiminnanjohtaja Anna Bagge